

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Kuinka hyvin tunti- ja oppimistulosten esitetyssä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Tuntimäärän lisääminen äidinkieleen ja matematiikkaan on monitahoinen asia. Selkeää tutkimukseen perustuvaa näyttöä ei ole siitä, mistä oppimistulosten lasku Suomessa johtuu ja millä keinoilla oppimistuloksia voitaisiin parantaa myös tukea tarvitsevilla oppilailta. Autismiliitto korostaa, että on tärkeää huomata, että tuntimäärää lisäämällä ei voida ratkaista oppimisen ja koulunkäynnin tuen puutteita, vaan ensisijaisesti tarvitaan yksilöllisten tukitoimien vahvistamista sekä kouluympäristön aistiesteettömyyden lisäämistä.

Tuntimäärän lisäämisen myötä oppimiseen ja opittavien asioiden kertaamiseen jäisi nykyistä enemmän aikaa, mikä olisi sinänsä myönteistä, mutta mahdollisten hyötyjen konkretisoituminen tukea tarvitsevilla autismikirjon oppilailta edellyttää riittävää ja osaavaa opettaja-, erityisopettaja- ja koulunkäynninohjaajaresurssia ja usein yksilöllisiä tukitoimia. Tuntimäärien lisääntyessä ryhmiä pitäisi pystyä eriyttämään myös ylöspäin kognitiivisesti taitavien oppilaiden osaamistasoa vastaavasti. Ehdotamme, että jos tuntimääriä lisätään, lisättäisiin myös erityisopettajien ja koulunkäynninohjaajien resursseja luokanopettajien resurssien lisäksi.

Vaikutusarvioinnissa tulisi tunnistaa, että on olemassa lapsia (esim. monet autismikirjon ja aistiherkät lapset), joille koulupäivän pidentäminen saattaa olla haitallista ja voi johtaa uupumiseen ja oppimistulosten laskuun, jos tukitoimet koulussa eivät ole riittäviä ja sopivia ja oppimisympäristö on aistiesteellinen. Aistiherkyydet ovat yleisiä autismikirjon lapsilla ja niitä on 8 %:lla kaikista lapsista. Etenkin viime vuosina yleistyneissä avoimissa oppimisympäristöissä melu, runsaat näköärsykkeet, struktuurin puute, vaihtuvat ja suuret opetusryhmät sekä ennakoimattomat siirtymät kuormittavat kohtuuttomasti autismikirjon oppilaita. On vaarana, että koulupäivän pidentäminen heikentäisi näiden lasten jaksamista entisestään ja vaikeuttaisi oppimista ja saattaisi pitkällä aikavälillä johtaa jopa kouluikäikäytymykseen, jos kouluympäristö on aistiesteellinen eikä tarpeiden mukaisia yksilöllisiä tukitoimia ole saatavilla.

2. Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodosta tarkoituksen mukainen?

Ei kanta.

3. Muita huomioita esityksestä?

Jos tuntimääriä lisätään, on oleellisen tärkeää vahvistaa myös koulunkäynnin ja oppimisen tukea. Koulunkäynnin tuen tulisi sisältää myös oppituntien ulkopuolisissa tilanteissa tarvittavat tukitoimet esimerkiksi ruokailuihin ja välitunneille kaverisuhteisiin. Koulupäivän kuormittavuutta tulee tarvittaessa keventää mm. yksilöllisillä järjestelyillä ja yhdenvertaisuuslain mukaisilla kohtuullisilla mukautuksilla. Sellaisia voivat olla esimerkiksi aistiherkälle lapselle lyhennetty koulupäivä vaihtoehtoisine suoritustapoineen tai mahdollisuus vetäytyä rauhalliseen tilaan tasaamaan kuormitusta koulupäivän aikana. Kohtuulliset mukautukset eivät saa vaikuttaa arvosanoihin eivätkä opetuksen sisältöön.

Valjakka Sari
Autismiliitto ry